

De nieuwe verkorte lerarenopleiding als hefboom voor het omgaan met de rijkheid aan profielen voor de klas

Studiedag vrijdag 5 oktober 2018

Wie zijn wij?

Evelien Flamez

- Docent SLO KISP: didactiek, onderwijsrecht, deontologie
- Medewerker COI Odisee

Katrijn Dherdt

- Docent SLO KISP: vakdidactiek talen

Odisee

Lysbeth Jans

- Docent lerarenopleiding sec. ond. Eng-Ned
- Medewerker COI Odisee

**Liesbeth
Ghesquiere**

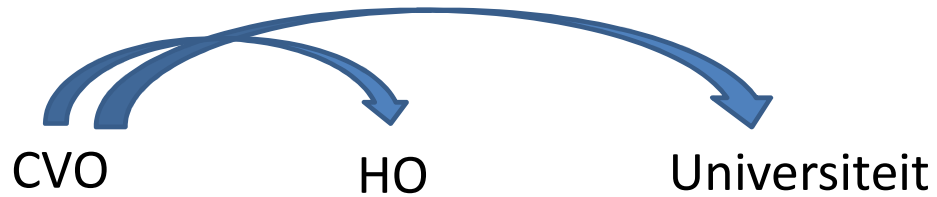
- docent lerarenopleiding sec.ond Ned VIVES

VOLWASSENEN
ONDERWIJS

kisp

jouw talent, onze passie

Vlaamse context lerarenopleiding S.O.

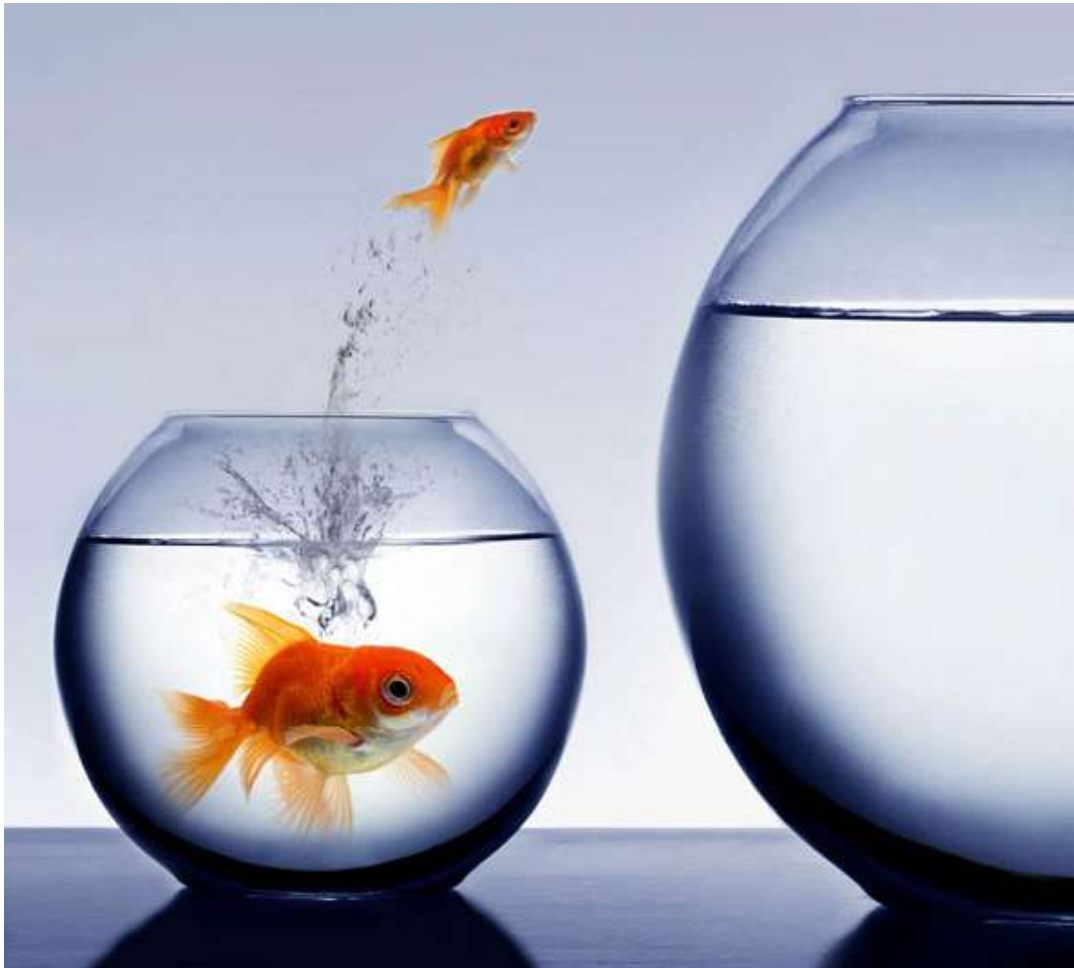
ASSOCIATIE
KU LEUVEN

VOLWASSENEN
ONDERWIJS

kisp

jouw talent, onze passie

Vlaamse context lerarenopleiding S.O.

Transitiefondsproject
'ontwikkeling van een
kwaliteitsvol, bevlogen
en aantrekkelijk
curriculumconcept
voor zij-instromers'
(2017)

**ASSOCIATIE
KU LEUVEN**

Vlaamse context lerarenopleiding S.O.

- Focus project: '**diversiteit** profielen voor de klas'
→ verkorte educatieve Bachelor S.O. (VEBSO)

Vlaamse context lerarenopleiding S.O.

*"Zij-instromers zijn studenten die een domeinmaster of vakbachelor met succes beëindigden. Dit betekent dat deze studenten niet steeds over relevante beroepservaring beschikken maar na afstuderen nog een aanvullende studie willen doen. Gezien zij **reeds de domeinspecifieke competenties verworven** hebben, komen ook zij in aanmerking voor een **verkort traject van 60 studiepunten.**" (Visietekst verkorte trajecten, 2017: 2)*

Vlaamse context lerarenopleiding S.O.

Toelatingsvoorwaarden leraar S.O.

- VE en VO vakbekwaamheid

VB onderwijsvak Nederlands (VKS 6)

- Logopedie
- Audiologie
- Journalistiek
- Office Management

Groeperingsvormen?

Hoe studenten na intake inclusteren op basis van vakbekwaamheid?

- A. Homogeen volgens VE of VO vakbekwaamheid
- B. Heterogeen: studenten leren van elkaars aanpak
- C. Combinatie van bovenstaande

1/ Homogene of heterogene clusterdidactiek?

*"Hoe bereiden we onze studenten tijdens de opleiding voor op hun rol in het **vakdidactisch orkest**? We laten studenten samenwerken met een andere vakdidactiek en dagen hen uit om hun eigen vakken als deel van een groter collectief engagement te denken. (...) Een lerarenopleiding versterkt de vakdidactiek door de school te exploreren als een collectief samenspel van vakdidactieken."* (Vakdidactische cartografie, 2018)

Wat zijn - i.f.v. het ontwikkelen van vakdidactische competenties - voor- en nadelen van homogeen versus heterogeen groeperen volgens vakbekwaamheid?

Uitdagingen en randvoorwaarden

- Bewaken **domeinspecifieke voorkennis**
 - Vakinhoudelijke expertise zij-instromers VO
 - MAAR: ook VE?
- Specifieke **organisatie** van de verkorte trajecten
 - Flexibel en modulair aanbod
 - Gedifferentieerd curriculum
- Efficiënte **intake**
 - Startcompetenties & talenten
 - Specifieke onderwijsbehoeften

Ons project: onderzoeksvragen

Lerarenopleiding voor zij-instromers

- 3 parallelle werkpakketten i.k.v. 'diversiteit profielen voor de klas' binnen onderwijsvak Nederlands

1/Intakeprocedure

Wat is de **beginsituatie** op vlak van opleiding van vakbachelors zonder VE voor het onderwijsvak Nederlands?

Hoe kunnen we zorgen voor een **efficiënte intake**?

2/ Omgang met rijkheid aan profielen

Wat zijn de **didactische en vakinhoudelijke behoeften** voor een traject op maat van deze vakbachelors?

Hoe kunnen we via een **gedifferentieerd aanbod vakdidactiek** hier op inspelen?

3/ Co-teaching & werkveldbevraging

Hoe kunnen bachelors onderwijs VE en VO **elkaar versterken**?

Hoe kunnen generatiestudenten en zij-instromers elkaar versterken?

Ons project: output

Lerarenopleiding voor zij-instromers

- 3 parallelle werkpakketten i.k.v. 'diversiteit profielen voor de klas' binnen onderwijsvak Nederlands

Transitiefondsproject 	1/Intakeprocedure	2/ Omgang met rijkheid aan profielen	3/ Co-teaching & werkveldbevraging
<ul style="list-style-type: none"> • Curriculumvergelijking • Visietekst • Curriculumconcept met opleidingsthema's • Adviesnota randvoorwaarden 	<ul style="list-style-type: none"> • Draaiboek intakeprocedure i.f.v. clusterdidactiek op maat • Vragenlijst intake (i.s.m. project Profielfoto) • Stappenplan vakbekwaamheid • Globale kaart per vakbachelor: inventaris vakinhoudelijke voorkennis 	<ul style="list-style-type: none"> • Visietekst OPO Vakdidactiek Nederlands • Ontwerp leerresultaten • Moduleplan met leerinhouden • Assessment: rubrics 	<ul style="list-style-type: none"> • Rapport werkveldbevraging <div data-bbox="1877 1273 2219 1415" style="text-align: right;"> <p>ASSOCIATIE KU LEUVEN</p> </div>

Draagvlak:
resonantie
-groep

Methodologie

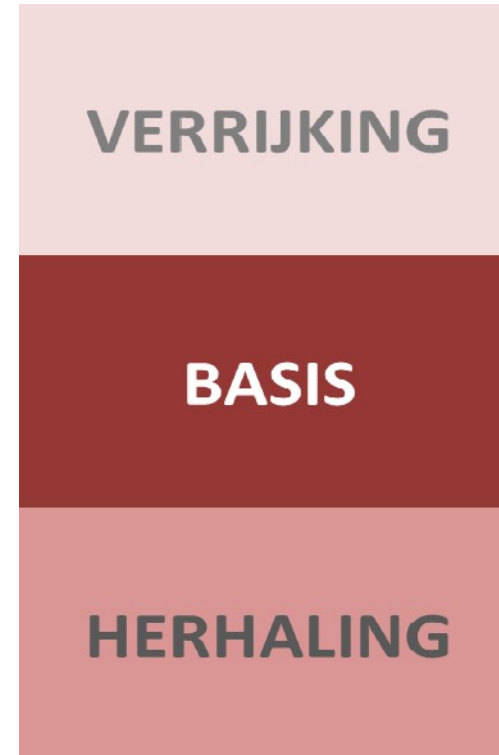
WERKPAKKET 1: intakeprocedure	WERKPAKKET 2: aanpak voor omgang met rijkheid aan profielen	WERKPAKKET 3: werkveldbevraging en interventie co-teaching
<p>FOCUS: profiel van de vakbachelor met VO bekwaamheidsbewijs voor Nederlands</p>	<p>FOCUS: vakdidactisch opleidingsonderdeel</p>	<p>FOCUS: samenwerking tussen profielen in vakgroepen Nederlands</p>
<p>AANPAK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bronnenanalyse: <ul style="list-style-type: none"> • domeinspecifieke leerresultaten vooropleidingen VO • bestaande intakeprocedures voor zij-instromers • decretale richtlijnen • andere projecten (vakdidactische cartografie, Mytalentcompass) • Curriculumvergelijking vooropleidingen VO • Literatuurstudie intakeprocedures <p>→ februari – augustus 2018</p>	<p>AANPAK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bronnenanalyse: <ul style="list-style-type: none"> • ECTS-fiches vakdidactiek Nederlands professionele bacheloropleidingen onderwijs * Visietekst Nederlandse Taalunie (Iedereen Taalcompetent) • Literatuurstudie: <ul style="list-style-type: none"> • Vak3didactisch model • Iedereen taalcompetent • Portfolio-assessment en rubrics <p>→ september 2017 – februari 2018</p>	<p>AANPAK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elektronische werkveldbevraging • Focusgesprek met vakgroep Nederlands • Experiment co-teaching: <ul style="list-style-type: none"> • Co-teaching generatiestudenten en zij-instromers • Intervisie- en focusgesprekken <p>→ februari – augustus 2018</p>

Conceptuele modellen

Vak-3-dactiek (Ardui 2011)

BHV (Castelein, 2016)

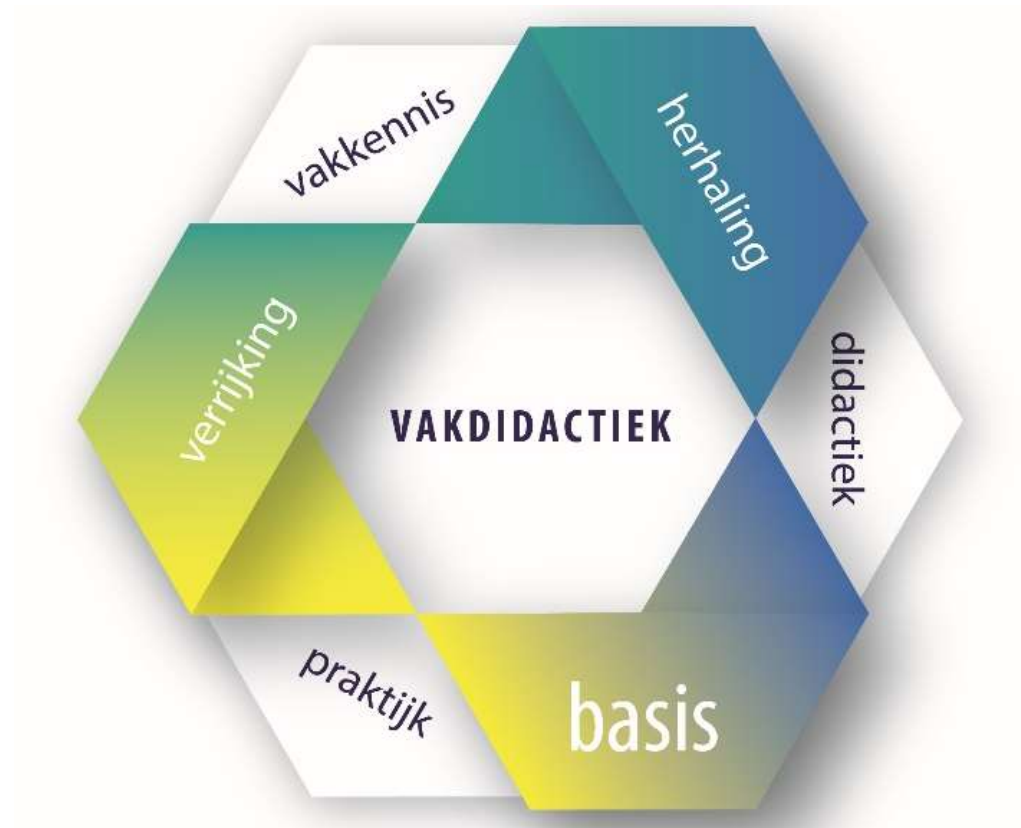

VOLWASSENEN
ONDERWIJS

kisp

jouw talent, onze passie

Vakdidactisch ontwerp

ASSOCIATIE
KU LEUVEN

VOLWASSENEN
ONDERWIJS

kisp

jouw talent, onze passie

**VISIE &
DESIGNPRINCIPES**

ASSOCIATIE

KU LEUVEN

- talentontwikkeling
- differentiatie
- autonome motivatie

- kwalitatieve vakdidactiek

eigenaar-
schap

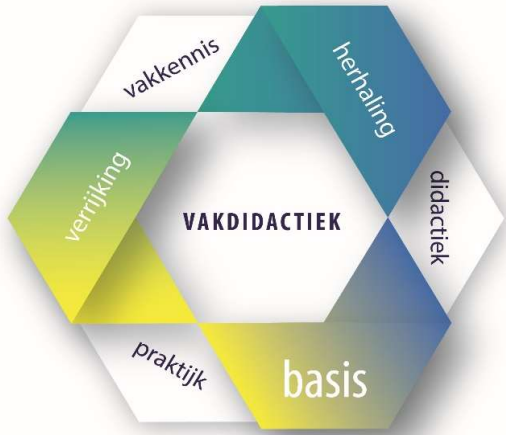
meester-
schap

gediffe-
rentieerd
aanbod

continue
professio-
nalisering

- portfolio-
assessment &
coaching
- flexibele
leertrajecten

- teamteaching
- interne en externe
professionalis-
ering

Coachingsmodel

Beginassessment

- Intakeprocedure

Quickscan

[Stappenplan](#)
[vakbekwaamheid](#)

Evt. Intakegesprek [globale kaart](#)

Persoonlijk ontwikkelingsplan

- Leerresultaten

[moduleplan](#) & [rubrics](#)
globale kaart

Onderwijspraktijk

- Ontwikkelde materialen
- Feedback vakmentoren

[moduleplan](#) & [rubrics](#)

Co-assessment

- Zelf, docent en werkveld
- team teaching

[moduleplan](#) & [rubrics](#)

Herhaling?

Basis?

Verrijking?

Debat

1. Hoe zijn ons ontwerp en de aanpak bruikbaar in andere vakdidactieken?
2. Welke kansen bieden het ontwerp en de aanpak voor aanvangsbegeleiding?
3. Bieden het ontwerp en de aanpak een kans om lerarenopleiding en werkveld dichter bij elkaar te brengen?

STERKE PUNTEN:

- vakdidactisch coherent pakket
- generieke aanpak ook bruikbaar voor andere vak- of clusterdidactieken
- participatie stakeholders (docenten, werkveld, studenten)
- brede inzetbaarheid intakeprocedure
- link met andere actuele projecten

UITDAGINGEN:

- haalbaarheid van de implementatie van het vakdidactisch ontwerp in zeer diverse curriculumconcepten van de verschillende aanbieders
- de gedifferentieerde aanpak van het vakdidactisch ontwerp is intensief voor de begeleidende lector
- onderdelen van het vakdidactisch ontwerp opnemen in het professionaliseringsaanbod voor leerkrachten uit het werkveld
- intakeprocedure is uitgebreid en vraagt voldoende personeelsinzet voor trajectbegeleiding

ZWAKKE PUNTEN:

- werkveldbevraging is regionaal gekleurd
- beperkte focusgroepen
- uitdagingen implementatie nieuwe eindtermen Nederlands

KANSEN:

- onderdelen van het vakdidactisch ontwerp opnemen in het professionaliseringsaanbod voor leerkrachten uit het werkveld
- vakdidactisch ontwerp transfereren naar andere vakdidactische clusters
- samenwerking tussen verschillende vormen en aanbieders van lerarenopleiding (bv. door team-teaching)
- congruent opleiden

VOLWASSENEN
ONDERWIJS

kisp

jouw talent, onze passie

Hartelijk dank!

**ASSOCIATIE
KU LEUVEN**